

Päätös

2.12.2021

VN/23589/2021
VN/23589/2021-OKM-100

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät

Varainhoitovuoden 2021 aikana jaettavaksi jätetystä perusrahoituksesta ja vuoden 2021 kolmannen lisätalousarvion määrärahasta koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin päättäminen (vuoden 2021 toinen lisäsuoritepäätös)

Hakumenettely ja myönnettävät rahoitukset

Opetus- ja kulttuuriministeriö lähetti koulutuksen järjestäjille kirjeen varainhoitovuoden 2021 aikana jaettavaksi jätetyn perusrahoituksen hakemisesta sekä koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin vuoden 2021 kolmannen lisätalousarvion perusteella myönnettävän lisärahoituksen hakemisesta 16.9.2021 (VN/23589/2021-OKM-1). Hakukirjeen liitteenä olevasta taulukosta toimitettiin alkuperäisen taulukon kokonaan korvaava taulukko kirjeellä 21.9.2021 (VN/23589/2021-OKM-2).

Varainhoitovuoden aikana jaettavaksi jätettyä perusrahoitusta oli haettavissa noin 12 miljoonaa euroa ja kolmannen lisätalousarvion lisärahoitusta 5 miljoonaa euroa. Hakuaika molempien osalta oli 24.9.2021–15.10.2021. Hakemuksen toimitti määrääjassa 96 koulutuksen järjestäjää, joista varainhoitovuoden aikana jaettavaksi jätettyä perusrahoitusta haki 78 koulutuksen järjestäjää ja koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin myönnettävää lisärahoitusta 56 koulutuksen järjestäjää.

Varainhoitovuoden aikana jaettavaksi jätetystä perusrahoituksesta päättäminen

Päätös

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää vuoden 2021 varsinaisen talousarvion määrärahasta varainhoitovuoden aikana koulutuksen järjestäjille myönnettävien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän lisäyksestä siten kuin päätöksen liitteenä olevan raportin sarakkeesta 1a (liite 1) ilmenee sekä koulutuksen järjestäjille myönnettävästä perusrahoituksen harkinnanvaraisesta korotuksesta siten kuin päätöksen liitteenä olevan raportin sarakkeesta 4a (liite 1) ilmenee.

Tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän lisäämisen perustelut

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009), jäljempänä rahoituslaki, 10 §:n 3 momentin mukaan perusrahoituksen 32 a §:n mukaisesta euromäärästä voidaan

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

jättää osa jaettavaksi varainhoitovuoden aikana 32 c §:ssä tarkoitettuihin tavoitteellisiin opiskelijavuosiin, 32 e §:ssä tarkoitettuihin perusrahoituksen harkinnanvaraisiin korotuksiin ja mahdollisiin oikaisuihin ja korjauksiin.

Rahoituslain 32 c §:n mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö päättää koulutuksen järjestäjän varainhoitovuoden tavoitteellisen opiskelijavuosien määrän sekä siihen sisältyvän työvoimakoulutuksen tavoitteellisen opiskelijavuosien määrän vuosittain valtion talousarvion rajoissa. Ministeriö voi lisätä koulutuksen järjestäjän tavoitteellista opiskelijavuosien määrää tai työvoimakoulutuksena järjestettävän koulutuksen tavoitteellista opiskelijavuosien määrää varainhoitovuoden aikana.

Päätös koulutuksen järjestäjille myönnettävien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän lisäyksestä perustuu koulutuksen järjestäjien hakemuksissaan esittämiin tarpeisiin ja perusteluihin sekä ministeriön arvioon vuoden 2021 varsinaisella suoritepäätöksellä koulutuksen järjestäjille myönnettyjen tavoitteellisten opiskelijavuosien riittävydestä. Riittävyttä arvioitiin hakemusten ohella opetushallinnon valtakunnallisen tietovarannon (ns. Koski- tietovaranto) ajanjakson 1.1.-31.10.2021 opiskelijavuosikertymien sekä oppivelvollisuusikäisten uusien opiskelijoiden määrien perusteella. Ministeriö toimitti hakukirjeen liitteenä koulutuksen järjestäjille laskennallisen arvionsa vuoden 2021 opiskelijavuositoteumista.

Tavoitteellisia opiskelijavuosia lisätään vain sellaisille koulutuksen järjestäjille, joiden kuluvan vuoden opiskelijavuositoteuman ministeriö arvioi ylittävän järjestäjälle varsinaisella suoritepäätöksellä myönnettyjen tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän. Opiskelijavuosisäyksiä kohdennetaan koulutuksen järjestäjille, joiden hakemusten perusteella arvioidaan kykenevän tehokkaimmin lisäämään työvoiman saatavuutta ja kohtaantoa parantavia koulutuspalveluja ensisijaisilla toiminta-alueillaan. Lisästarvetta arvioitiin siitä näkökulmasta, onko se tarpeen alueen väestön koulutuspalvelujen riittävyden varmistamiseksi ja aiottiinko opiskelijavuosia kohdentaa koulutukseen, jota on tarpeellista lisätä järjestäjän toiminta-alueen osaamistarpeeseen vastaamiseksi ja työllisyyden parantamiseksi. Lisäksi opiskelijavuosia kohdennetaan koulutuksen järjestäjille, joilla oppivelvollisia on aloittanut tänä syksynä ennakoitua suurempi määrä esimerkiksi asuinkuntien osoittamien oppivelvollisten johdosta.

Tänä syksynä aloittaneiden oppivelvollisten ennakoitua suurempaan määrään vastaamiseksi 17:lle koulutuksen järjestäjälle lisätään yhteensä 267 opiskelijavuotta. Tästä 137 opiskelijavuotta kohdennetaan vaativan erityisen tuen järjestämiseen tarkoitettujen koulutuspaikkojen lisäämiseen oppivelvollisille. Työvoiman saatavuutta ja kohtaantoa parantavien koulutuspalvelujen lisäämiseksi 61:lle koulutuksen järjestäjälle lisätään yhteensä 1 081 opiskelijavuotta.

Harkinnanvaraisten korotusten perustelut

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009), jäljempänä *rahoituslaki*, 10 §:n 3 momentin mukaan perusrahoituksen 32 a §:n mukaisesta euromäärästä voidaan jättää osa jaettavaksi varainhoitovuoden aikana 32 c §:ssä tarkoitettuihin tavoitteellisiin opiskelijavuosiin, 32 e §:ssä tarkoitettuihin perusrahoituksen harkinnanvaraisiin korotuksiin ja mahdollisiin oikaisuihin ja korjauksiin.

Rahoituslain 32 e §:n mukaan koulutuksen järjestäjälle myönnettävää perusrahoitusta voidaan korottaa harkinnanvaraisesti koulutuksen järjestäjän toimintaan liittyvästä erityisestä syystä. Harkinnanvaraista korotusta voidaan erityisestä syystä myöntää myös varainhoitovuoden aikana. Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää hakemuksesta harkinnanvaraisesta korotuksesta.

Harkinnanvaraista korotusta myönnetään sellaiseen tarpeeseen, joka ei ole ollut ennakoitavissa varsinaista suoritepäätöstä tehtäessä. Harkinnanvaraista korotusta myönnetään, mikäli tällä lisäsuoritepäätöksellä myönnettäviä tavoitteellisia opiskelijavuosia on tarkoituksenmukaista kohdentaa sellaisen erityisen kalliin koulutuksen järjestämiseen,

jonka suoriteperusteinen rahoitus poikkeaa merkittävästi koulutuksen kustannuksista, eikä koulutuksen järjestäjällä ministeriön arvion mukaan kokonaisrahoituksensa puitteissa muutoin olisi mahdollisuutta toteuttaa erityisen kalliin koulutuksen lisäystä hakemuksessa esitetyssä laajuudessa. Pääsääntöisesti lisäsuoritepäätöksen opiskelijavuosisäykset tulee toteuttaa ilman tarvetta perusrahoituksen harkinnanvaraiseen korotukseen.

Oppivelvollisuuslain 19-21 §:ssä säädetään erityisistä majoitus- ja matkakorvauksista, jotka koulutuksen järjestäjä korvaa oppivelvolliselle, jonka matka kodista lähimpään soveltuvaan oppilaitokseen on yli 100 kilometriä. Perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta myönnetään oppivelvollisuuslain mukaisten majoitus- ja matkakorvausten vuoksi aiheutuvien kustannusten kattamiseksi, mikäli oppivelvolliset opiskelijat, joille korvauksia maksetaan, täyttävät oppivelvollisuuslaissa säädetyt majoitus- ja matkakorvausten myöntämisehdot. Harkinnanvarainen korotus myönnetään koulutuksen järjestäjille vuoden 2021 arvioitujen toteutuvien kustannusten perusteella.

Harkinnanvaraisten korotusten järjestäjäkohtaiset perustelut ilmenevät liitteestä 2.

Koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin myönnettävästä lisärahoituksesta päättäminen

Päätös

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää vuoden 2021 kolmannessa lisätalousarviossa koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin osaamisvajeiden paikkaamiseksi osoitetun lisämäärärahan myöntämisestä koulutuksen järjestäjille perusrahoituksen harkinnanvaraisena korotuksena siten kuin päätöksen liitteenä olevan raportin sarakkeesta 4b (liite 1) ilmenee sekä tavoitteellisten opiskelijavuosien määrän lisäyksenä siten kuin päätöksen liitteenä olevan raportin sarakkeesta 1b (liite 1) ilmenee.

Perustelut

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009), jäljempänä *rahoituslaki*, 32 a §:n 1 momentin mukaan perusrahoituksen osuus on 70 prosenttia, suoritusrahoituksen osuus 20 prosenttia ja vaikuttavuusrahoituksen osuus 10 prosenttia siitä euromäärästä, joka saadaan, kun ammatillisen koulutuksen määrärahasta vähennetään se talousarviossa päätettyjen määräaikaisten lisäysten euromäärä, joka myönnetään 32 e §:ssä tarkoitettuna perusrahoituksen harkinnanvaraisena korotuksena, sekä 32 h §:ssä tarkoitettu strategiarahoituksen euromäärä. Rahoituslain 32 a §:n 2 momentin mukaan varainhoitovuoden aikana lisätalousarvion perusteella myönnettävässä rahoituksessa ei tarvitse ottaa huomioon 32 a §:n 1 momentin mukaisia rahoitusosuuksia.

Rahoituslain 32 c §:n mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö päättää koulutuksen järjestäjän varainhoitovuoden tavoitteellisen opiskelijavuosien määrän sekä siihen sisältyvän työvoimakoulutuksen tavoitteellisen opiskelijavuosien määrän vuosittain valtion talousarvion rajoissa. Ministeriö voi lisätä koulutuksen järjestäjän tavoitteellista opiskelijavuosien määrää tai työvoimakoulutuksena järjestettävän koulutuksen tavoitteellista opiskelijavuosien määrää varainhoitovuoden aikana.

Rahoituslain 32 e §:n mukaan koulutuksen järjestäjälle myönnettävää perusrahoitusta voidaan korottaa harkinnanvaraisesti koulutuksen järjestäjän toimintaan liittyvästä erityisestä syystä. Harkinnanvaraista korotusta voidaan erityisestä syystä myöntää myös varainhoitovuoden aikana. Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää hakemuksesta harkinnanvaraisesta korotuksesta.

Päätös lisärahoituksesta koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin osaamisvajeiden paikkaamiseksi perustuu koulutuksen järjestäjien hakemuksiinsa esittämiin tarpeisiin ja suunnitelmiin lisämäärärahan käytöstä sekä ministeriön harkintaan lisärahoituksen tarpeesta. Nyt myönnettävä lisärahoitus on tarkoitettu ensisijaisesti

aiemmillä vastaavilla lisärahoituksilla toteutettujen tukitoimien jatkamisesta aiheutuvien kustannusten kattamiseen loppuvuoden 2021 ajaksi. Tukitoimia voidaan silti jatkaa vielä vuonna 2022 ja tarvittaessa lisärahoituksella voidaan käynnistää myös uusia toimia. Hakukirjeessä todettiin, että lisärahoituksen saamisen edellytyksenä on, että aiemmin tarkoitukseen myönnetty lisärahoitus on käytetty tai sidottu käytettäväksi kokonaisuudessaan kuluvan vuoden loppuun mennessä. Lisäksi ministeriö kertoi priorisoivansa lisärahoituksen jaossa niitä järjestäjiä, jotka ovat aiemmissa koronavirustilanteen johdosta myönnettyissä lisämäärärahan jaoissa saaneet muita järjestäjiä vähemmän lisärahoitusta joko opiskelijavuosivolyymiinsa tai aiemmissa hakemuksissa ilmoitettujen lisätukea tarvitsevien opiskelijoiden lukumäärään suhteutettuna.

Hakukirjeessä kerrotun mukaisesti alun perin tarkoituksena oli myöntää lisärahoitus koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin kokonaisuudessaan perusrahoituksen harkinnanvaraisena korotuksena. Lisärahoitusta haettiin kuitenkin myönnettävää määrää vähemmän, eivätkä kaikki hakemukset täyttäneet hakukirjeessä asetettuja harkinnanvaraisen korotuksen myöntämisen edellytyksiä.

Koska pitkittynyt koronavirustilanne on osaltaan lisännyt myös vaativaa erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden koulutuspaikkojen tarvetta, ministeriö katsoo, että riittävän koulutuspaikkamäärän turvaamiseksi lisärahoitusta on perusteltua kohdentaa tavoitteellisina opiskelijavuosina vaativaa erityistä tukea järjestäville koulutuksen järjestäjille siltä osin kuin lisärahoitus olisi muutoin jäänyt käyttämättä. Näin ollen lisärahoituksesta yhteensä 3 993 022 euroa myönnetään hakemuksesta rahoituslain 32 e §:ssä tarkoitettuna perusrahoituksen harkinnanvaraisena korotuksena 50:lle koulutuksen järjestäjälle ja yhteensä 999 927 euroa tavoitteellisten opiskelijavuosien lisäyksenä neljälle vaativaa erityistä tukea järjestävälle koulutuksen järjestäjälle. Harkinnanvaraisten korotusten järjestäjäkohtaiset perustelut ilmenevät liitteestä 3.

Koulutuksen järjestäjien on tarpeen kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin lisärahoituksen käytössä:

- Lisärahoitus ei ole tarkoitettu koronavirusepidemian vuoksi menetettyjen tulojen kattamiseen.
- Mikäli lisärahoitusta kohdennetaan henkilöstölisäyksiin, tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei rahoitusta kohdenneta päällekkäin opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin myönnettävän lisärahoituksen kanssa sekä varautua siihen, että nämä lisärahoitukset kyetään myöhemmin erittelemään toisistaan lisärahoitusten vaikuttavuuden seurantaan varten.
- Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laatiminen ja päivittäminen ja osaamisen arviointi sekä oppi- ja koulutussopimusten laatiminen ovat pääsääntöisesti opettajan vastuulle kuuluvia tehtäviä, jotka eivät ole ainoastaan hallinnollisia toimenpiteitä. Näitä tehtäviä ei ole tarkoituksenmukaista siirtää opettajilta muulle henkilöstölle, esimerkiksi tukihenkilöille.
- Opiskeluhuollon suorat kustannukset kuuluvat ensisijaisesti kunnan vastuulle, eikä esimerkiksi kuraattoreita tai psykologeja ole tarkoitus palkata tällä lisärahoituksella. Vastaavasti lisärahoitusta ei ole tarkoitettu käytettäväksi muihin sosiaali- ja terveyshuollon palveluihin tai nuorisotoimen palveluihin, kuten etsivään nuorisotyöhön.
- Lisärahoitus on tarkoitus kohdentaa nykyisten opiskelijoiden opetukseen ja ohjaamiseen, ei esimerkiksi valmistuneiden opiskelijoiden tukemiseen.
- Työelämän edustajille ei ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan myönnetä arviointipalkkioita. Tämä koskee myös nyt myönnettävää lisärahoitusta.
- Ministeriö ei pidä tarkoituksenmukaisena sitä, että lisärahoitusta saava koulutuksen järjestäjä lomauttaisi samanaikaisesti tukitoimien kanssa opetus- ja ohjaushenkilöstöään.

Sovellettavat säännökset

Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009) 10 § 3 mom., 32 a §, 32 c § ja 32 e §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Valituskiellosta on säädetty opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 60 §:ssä. Tähän päätökseen saa siihen tyytymätön vaatia oikaisua kirjallisesti opetus- ja kulttuuriministeriöltä kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan. Liitteenä olevasta oikaisuvaatimusosoituksesta ilmenee, miten oikaisua vaadittaessa on meneteltävä (liite 4).

Lisätietoja

Opetusneuvos Anne Ekroth (Kymenlaakso, Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala), puh. 02953 30104, etunimi.sukunimi@gov.fi

Ylitarkastaja Tarja Koskimäki (Uusimaa), puh. 02953 30166, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Jukka Lehtinen (Kanta-Häme, Päijät-Häme, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi ja Satakunta), puh. 02953 30183, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Mari Pastila-Eklund (Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa ja Keski-Suomi), puh. 02953 30249, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Tiina Polo (Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Lappi) puh. 02953 30022, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Kari Korhonen, puh. 02953 30162, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusneuvos Tarja Olenius, puh. 02953 30237, etunimi.sukunimi@gov.fi

Asiantuntija Johannes Peltola, puh. 02953 30292, etunimi.sukunimi@gov.fi

Hallitusneuvos Piritta Sirvio, puh. 02953 30238, etunimi.sukunimi@gov.fi

Opetusministeri

Li Andersson

Ylijohtaja

Petri Lempinen

Liitteet

Ammatillisen koulutuksen vuoden 2021 toisen lisäsuoritepäätöksen liiteraportti (liite 1)
Harkinnanvaraisten korotusten perustelut, varainhoitovuoden aikana jaettavaksi jätetty perusrahoitus (liite 2)
Harkinnanvaraisten korotusten perustelut, koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin myönnettävä lisärahoitus (liite 3)
Oikaisuvaatimusosoitus dnro 8/091/2019 (liite 4)

Jakelu

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät

Tiedoksi Opetus- ja kulttuuriministeriö/Talousyksikkö
Opetushallitus/Valtionosuudet
Suomen Kuntaliitto ry